



Vreme: 09.04.2018 11:04

Medij: balkanmagazin.net

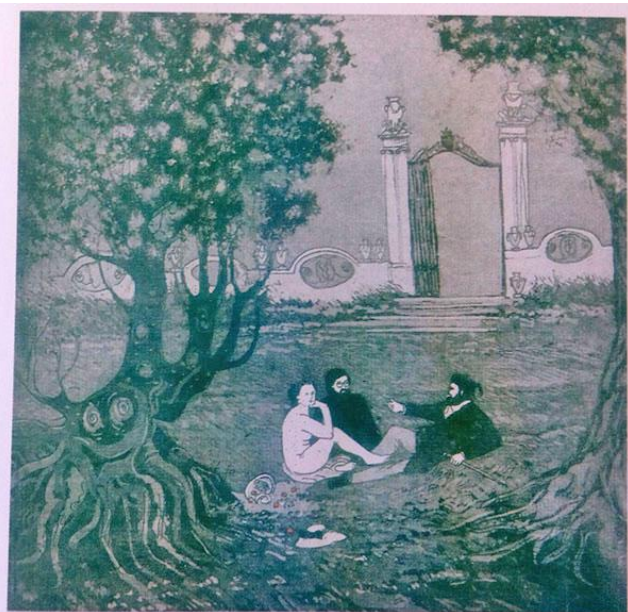
Link: <http://www.balkanmagazin.net/slikarstvo/cid151-181128/veljko-mihajlovic-srpske-teme>

Autori: regoda@gmail.com

Teme: Etnografski muzej Srbije

**Naslov: Veljko Mihajlović - Srpske teme**

7824



Nacionalno nasleđe kao inspiracija-venac lepih i uzbudljivih grafika (retrospektivna izložba u Paviljonu Cvijeta Zuzorić, mart 2018.)

(Senovita bića studentskog parka, Veljko Mihajlović, 1993.)

Gužve je bilo "kao pred golom" u "Cvjeti Zuzorić" 18. marta 2018. godine (uz neizbežna alkoholna isparenja Bahusa ili Dionizisa, verne pratiocice svih njegovih izložbi) na otvaranju prve retrospektivne izložbe Veljka Mihajlovića (1948) pod nazivom "Srpske teme", posle 199 samostalnih, od čega 49 samostalnih izložbi u Beogradu (izlaže u ciklusima i samostalno). Ovaj umetnik (živi i radi u Beogradu), neiscrpane kreativne energije, od bogatog i raznovrsnog celokupnog njegovog stvaralaštva, odabrao je za svoju retrospektivnu izložbu neke od najboljih grafika i "slike pravljenе od belog jasena", a koje sve povezuje zajednička tema - srpsko kulturno nasleđe. Umetničku karijeru počeo je dosta neobično, prvom samostalnom izložbom (takozvanom diplomskom) "Voćke i povrćke" 1979. godine, a zatim izložbom "Leti Beograd" 1982, koje nisu nagoveštavale zaokret ka srpskim temama - nacionalnom, duhovnom i kulturnom nasleđu kao inspiraciji. Kasnije, sa izletima u druge teme i motive i u raznim likovnim tehnikama (flora - "Hoja", "Hristov venac"; fauna - Otisci riba "Gjotaku na Savi"; u literaturi i muzici - "Četiri godišnja doba", "Vivaldi na Savi": Bibliji - "Slike postanja" i "Slike otkrovenja"; objekti - "Rupe", "Fioke": gradovima - "Ljubljana", "Stoholom", "Pariz-mostovi" i "Bato-muš", "Cirih", "Kotor"; rekama: "Una" i "Sana" i ponovo Beograd: "Stanica Beograd", "Kalemegdan zimi", "Studentski park danju i noću"; astronomija - "Sazvežđa"), ostao je veran grafičkom stvaralaštvu i srpskoj baštini. Senovita bića studentskog park

Zaokret ka srpskim temama počinje pod svodovima Konaka knjeginje Ljubice, kada je otvorio samostalnu izložbu "Hilandar" ("venac lepih i uzbudljivih grafika", Dobrica Cosić) kojom nam je pokazao Hilandar u istinitosti i lepoti viđenog i doživljenog. "Hilandar", 1984, Veljko Mihajlović

Posle Hilandara "put ga je vodio" u: Sent Andreju sa njenih sedam srpskih crkava, varoš na gornjem Dunavu, kraj Budimpešte, gde se zaustavila Velika seoba Srba 1690, predvođena patrijarhom Arsenijem III Čarnojevićem, što je Mihajlović prikazao na izložbi u Narodnom muzeju 1990. godine u Beogradu; Manastir Krku, zadužbinu Jelene, sestre cara Dušana. Slede naše freske pravljenе u belom jasenu "Sekire i ikone", izložene u Umetničkoj galeriji "Stara Kapetanija" 1991. godine kojima je na originalan način povezao duhovno i svetovno u razvitku Srbije kroz vekove; srpska mitologija i folklor na izložbi "Senovita bića studentskog parka" u Etnografskom muzeju 1993. godine; "Una", posvećena najzapadnijem manastiru Rmanj, prikazana 1994. godine; "Banat", posvećena našim crkvama u Banatu u Rumuniji, izložba 1995. u Galeriji Matice srpske; Petrova crkva - sa najstarijom prošlošću - u Galeriji fresaka u Beogradu 2002.godine; "Manastir Rača ukraj Drine", u Etnografskom muzeju u Beogradu 2003. godine; "Manastir Žiča" u galeriji Progres 2006.; "Manastir Manasija" u Muzeju grada Beograda u Konaku knjeginje Ljubice 2007. Ponovo se vratio Sentandreji u ciklusu "Seobe - Sentandreja - Rača - Sentandereja" u sentandrejskoj galeriji 2008, a slede "Anđeli Žičke eparhije" u Domu vojske Srbije 2010. u Beogradu, izložba koja obuhvata 38 manastira ove eparhije i potom istorijska ličnost Galerije Flavije Aurelije Konstantin i njegova predstava na freskama - na izložbi "Konstantin" u galeriji ULUS 2013. godine. "Konstantin", grafike, 2013.





**Vreme:** 09.04.2018 11:04

**Medij:** balkanmagazin.net

**Link:** <http://www.balkanmagazin.net/slikarstvo/cid151-181128/veljko-mihajlovic-srpske-teme>

**Autori:** regoda@gmail.com

**Teme:** Etnografski muzej Srbije

## **Naslov: Veljko Mihajlović - Srpske teme**

Iako se radi o određenoj temi ("srpska"), ova retrospektiva karakteriše čitav Mihajlovićev opus, pre svega kao grafičara koji je kroz ovu tehniku formirao svoj osobeni stil i najbolje izrazio svoj umetnički kreda. Reč je o autoru velike umetničke i opšte kulture, koji radi u najvećem delu svog opusa po predlošku, bilo da inspiraciju nalazi u srpskoj mitologiji i magiji (izložbe Senovita bića studentskog parka, Etnografski muzej u Beogradu 1993, Realnost magije, 1994. godine) ili u srpskim manastirima ("jedinom zaostavštinom naroda kome su pokušali da uzmu sve", Dragan Bosnić). "Sveti Vasilije na moru", crteži, 2014.

U njegovim grafikama nema improvizacije, samo umetnik kome je jasno šta hoće da izrazi mogao je da stvori ovako bogat opus. Sve naizgled jasno u izrazu, otiske karakteriše red, a opet linija ima spontanost, skoro do naivnosti prati raznoliku kompoziciju u stvaranju tajnovite atmosfere iz koje izranjaju nejasni obrisi fresaka. Grafičar u čijem delu su srećno usklađeni suptilna osećajnost sa smislom za snažni dramski efekat, za ono što je najbitnije, prepoznatljiv znak koji mu služi kao osnova, odakle gradi lični doživljaj viđenog.

Realizam u pristupu temi je samo prividan, povučen u drugi plan, ponekad čak i naivistički svedeno i škrto insistirajući na ritmu linija i osnovnoj gami. Tonu pridaje veliki značaj i svom monohromatskom pristupu temi, sa malim odstupanjima, što su njegovi karakteristični znaci. "Banat", grafike, 1996.

Fon u kome se projektuju kompozicije i figure nije u svim temama jednak: od zlatasto svilenog veļa u grafikama Banata, toplih tonova senki u Petrovoj crkvi, zelene boje Rače ukraj Drine, crvene boje Žiče, plavo-zlatne boje Manasije, srebrnog praħa na anđeoskim krilima, sivih tonova Seoba-Sentandreje, belog jasena od kojeg je sačinio prikaz naših najpoznatijih fresaka, srebrnastih tonova u svetogorskom Svetom Vasiliju na moru do sepijastih tonova u Senovitim bićima Studentskog parka i zlatastim iskričenjem carskog lika cara Konstantina.

Takođe i svetlost na njegovom grafikama ima veliki značaj, odnosno sudar svetlosti i tame kojim se postiže snažan dramski efekat. "Jedne čudesne svetlosti koja postoji tamo gde se graniči sa tamom koja nije mrak, nego vreme, gde je tama nešto kao zgorela večnost" (Dobrica Ćosić). "Petrova crkva", grafike, 2002.

On temi ne prilazi kao kopista, njega ne zanima predstava naših fresaka već mu prepoznatljivost služi samo kao osnova, odakle on gradi motive i predmete slike, izbegavajući narativnost. Ljudske figure su retke i ako su predstavljene, radi se o monasima ili monahinjama i samo čine dekor podređen tajnovitoj atmosferi koju gradi kroz likovnost konstrukcija, arhitektonskih masa, specifičnost unutrašnjih prostora i predstave zdanja - materijalna obeležja duhovnog sveta. "Žiča", grafike, 2006.

Većina tradicionalnih tema nije nova, ali umetničko delo nije isto jer ih umetnik uvek tretira na nov, osoben način, zahvaljujući svojoj umetničkoj invenciji. Primer stvaralačke radoznalosti, iz njegovog velikog opusa, su objekti, naše freske pravljenе u belom jasenu na izložbi "Sekire i ikone" i slova sa izložbe "Fioke" jer su nastale u igri... "Slike" pravljenе u belom jasenu, sama "materijalizacija" naših najpoznatijih fresaka (od kojih su neka od dela izložena u Narodnoj biblioteci Srbije ili su ukrašavala recepciju hotela "Konaci" na Kopaoniku, sve do privatizacije kada im se gubi svaki trag - što nije čudno, ali jeste čudno kako je nestalo delo koje umetnik poklonio manastiru Studenica), gde se umesto ikonografskog značenja simbolički prikazuje simbioza duhovnog i svetovnog u razvitku Srbije. A "Fioke", nastale od odbačenih tipografskih sanduka sa olovnim slovima, autor svojom stvaralačkom pronicljivošću, pretvara u predmete sa geometrizujućim slovima, "čija je starost pet stotina godina i iz koga su izašla sva naša znanja i mudrosti. Ko smo, odakle smo i kuda idemo - pitanja za koja smo našli (tražimo) odgovor u toj magičnoj kutiji" (S. Fileki). "Sekira i ikona", objekti, 1991.

Ako ikada bude nestalo Srba, onda će "venac lepih i uzbudljivih grafika" Veljka Mihajlovića, zajedno sa njihovim hramovima, ostati kao spomenici njihovog duha i života i da upozore, kao Crnjanjski, da će sve to jednog dana nestati i ostati samo kao u snu.





**Datum:** 09.04.2018

**Medij:** RTS1

**Emisija:** Dnevnik/RTS1

**Autori:** Redakcija

**Teme:** Manakova kuća

	<b>Početak</b>	<b>Trajanje</b>
<b>Emisija</b>	09.04.2018 12:00:00	16:00
<b>Prilog</b>	09.04.2018 12:14:00	1:51

## **Naslov: Damast-između zanata i umetnosti**

1611

### Spiker

U Manakovoj kući u Beogradu otvorena je izložba Damast između zanata i umetnosti, autor postavke je etnolog Milan Panić koji nam od Vaskrsa do Đurđevdana pokazuje kako nastaju stolnjaci i salvete kojima ukrašavamo trpezu, a posebno o praznicima.

### Novinar Biljana Savić

Kroz vreme reč damast vodi nas do sirijskog grada Damaska koji je bio značajno mesto na drevnom putu svile spajajući teritorije današnje Kine, Koreje i Japana sa Sredozemljem. To blago iz Damaska zaslugom vitezova krstaša još u 11. stoleću stiže u Evropu.

### Milan Panić autor izložbe Damast između zanata i umetnosti

Nekada je damast u Srednjem veku kada je prenošen iz daleke Azije korišćen je kao garderoba, kao odeća, koristio se na, od strane evropske aristokratije. U međuvremenu kako je došlo do na neki način širenja manufakturna dolazi do smanjenja njegovog uticaja, tako da on postaje odeća koju koristi običan svet.

### Novinar

Za nas je veoma bitna druga polovina 19. stoleća kada damast preko Češke i Slovačke dospeva do vojvođanskog Bezdana gde se i danas izrađuje.

### Milan Panić autor izložbe Damast između zanata i umetnosti

Tradiciju izrade damasta u Bezdanu koji datira još iz 1871. godine, u međuvremenu se menjala ali je ostala na neki način ista zbog toga što nastaje na jedinstvenim razbojima koji su patentirani prvi put 1801. godine. Taj bezdanski damast danas nastaje skoro na isti način kao i pre stotina godina, odnosno 150 godina.

### Novinar

Zadivljujuće prefinjena izrada tkanine damasta u Bezdanu koja prevazilazi granice samo starog zanata prava je pozivnica da razgledate postavku Damast između zanata i umetnosti.





**Vreme:** 09.04.2018 12:15

**Medij:** rts.rs

**Link:** <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/16/kultura/3099530/izlozba-damast--izmedju-zanata-i->

**Autori:** Redakcija

**Teme:** Manakova kuća

**Naslov:** Izložba "Damast - između zanata i umetnosti" u Manakovoj kući

620



U Manakovoj kući otvorena je izložba "Damast - između zanata i umetnosti". Autor postavke je etnolog Milan Panić, koji nam od Vaskrsa do Đurđevdana pokazuje kako nastaju stolnjaci i salvete kojima ukrašavamo trpezu, posebno o praznicima. Najnovije vesti, analize i izveštaji sa lica mesta iz Srbije, Balkana i sveta. Budite u toku sa političkim, društvenim i poslovnim trendovima

U Manakovoj kući otvorena je izložba "Damast - između zanata i umetnosti". Autor postavke je etnolog Milan Panić, koji nam od Vaskrsa do Đurđevdana pokazuje kako nastaju stolnjaci i salvete kojima ukrašavamo trpezu, posebno o praznicima.





## СЛИКАР МИРОЉУБ ФИЛИПОВИЋ ФИЛИМИР О ПОСЛЕДИЦАМА РАСКОЛА У УЛУС

# ПОНИЖЕНИ УМЕТНИЦИ

*Положај самостјалаца је срамошан, њосиће социјални случајеви*

НИ криви, ни дужни самостални ликовни уметници извукли су у транзицији најдебљи крај, без обзира на то што је ова врста стваралаштва веома важан сегмент у култури сваке земље, па и наше. Највећу одговорност за то носе сама удружења. У УЛУС-у већ годинама постоји дубок раскол.

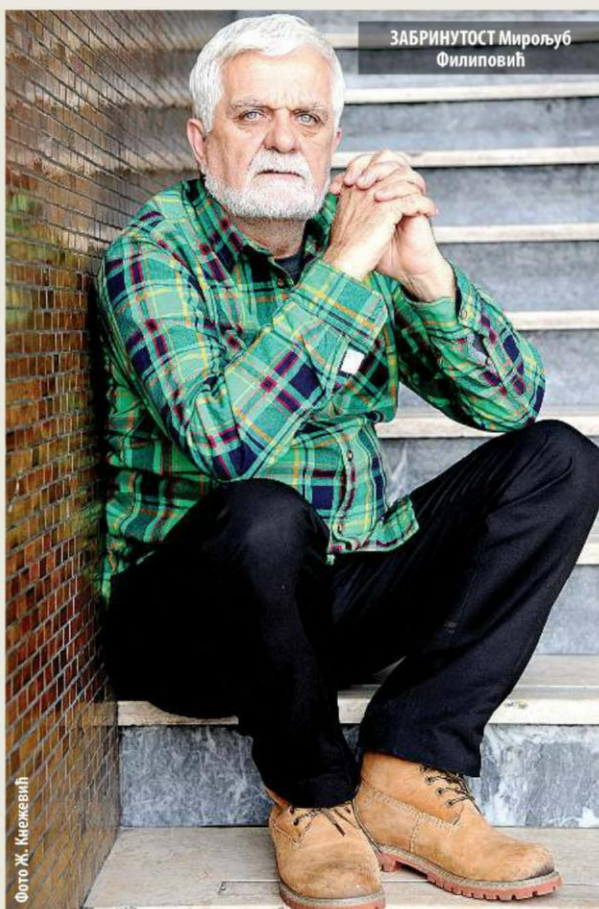
Ово, за "Новости", каже уметник Мирољуб Филиповић Филимир, који је резигниран актуелним догађајима око струковног удружења, али и укупним односом друштва према самосталним уметницима, одлучио да проговори о проблемима својих колега.

- Самостални уметници живе у ужасним условима -

**” Држава равнодушна према стваралачима**

каже Филиповић. - Срамота је за једну државу да тако равнодушно гледа на врло мали број својих углавном високообразованих грађана, који се часно и лојално боре за егзистенцију, а своје стваралаштво остављају народу и земљи. Још 2006. године су нам умањени доприноси за 50 одсто, што ће битно утицати на наше пензије. Постаћемо социјални случајеви. Проблем је и што је Градски секретаријат за културу својевремено укинуо статус истакнутог уметника, признања која су у социјализму додељивала удружења, а уметницима су омогућавала бољу основицу за пензију.

Самосталци, сматра, нису тада имали праве представнике у институцијама које су одлучивале о њиховој судбини, а немају их ни данас:



ЗАБРИНУТОСТ Мирољуб Филиповић

Фото Ж. Клежевић

### ТУЖНЕ И ТЕШКЕ ПРИЧЕ

**НЕМАМО праве представнике, јер су међу њима и људи који сами себе предлажу за награде, звања, и у мутној води грабе себи незаслужене позиције - сматра Филиповић. - У наше име говоре пензионери, или они са добрим примањима, који се не узбуђују много око судбине самосталних уметника. Њих не интересује што њихове колеге не могу нормално да се лече. То су тешке и тужне приче.**

- Природно би било да самостални ликовни уметници имају свој синдикат, јер су у УЛУС-у, уз њих и они који своја социјална права и потребе остварују преко организација у којима раде, пре свега у педагошким ин-

ституцијама, па нам ни интереси нису исти - наставља саговорник. - Формирали смо синдикат 1997, алу су у УЛУС-у ниподаштавали наше активности. Још горе искуство имали смо после 2000. године, са државним

институцијама које су нас игнорисале. То се неславно завршило, синдикат се угасио. Једино смо успели да организујемо неколико штрајкова, од којих су највише користи имали запослени у установама културе. За нас саме ништа нисмо урадили.

С друге стране, сматра наш саговорник, одређене интересне групе, годинама праве проблеме када је у питању статутарни рад УЛУС-а. Филиповић подсећа и да се 2013. ово удружење "расцепало", када су одржане две паралелне скупштине: једну у "Цвјети" организовали су тадашњи челници, док је на другој, у Етнографском музеју, формирано ново руко-

**” Интересне групе праве проблеме годинама**

водство, кога су наследили они који и данас воде УЛУС.

Постоји, каже, првостепена судска одлука, још од 7. децембра 2016. којом је поништена скупштина одржана у Етнографском музеју, а на коју је УЛУС упутио жалбу, а ускоро ће стићи и другостепена пресуда. Скупштини УЛУС-а заказаној за 14. април, чланови лојални руководству свргнутом пре пет година, сматра саговорник, неће присуствовати, јер чекају коначну одлуку суда.

- С једне стране имате групу људи која дубоко крши све етичке принципе, а са друге, оне који се стрпљиво боре за своју професију. Када је раскол такав онда су резултати лоши, а ионако смо понижени - закључује Мирољуб Филиповић. ■

**М. КРАЉ**

